

РЕЦЕНЗИЯ

от проф.Стоимен Георгиев Иванов, дмн, началник к-ка „Майчин риск“ при

СБАЛАГ „Майчин дом“ ЕАД-София

Относно: конкурс за „професор“ по Акушерство и Гинекология“ 03.01.45, към катедра „Акушерски грижи“, факултет „Здравни грижи“, МУ-Плевен, за нуждите на клиниката по Онкогинекология на УМБАЛ „Г.Странски“ ЕАД, гр.Плевен. Конкурсът е обявен в Държавен вестник , бр.53/13.07.2012г.

В обявения конкурс, в законния срок има само един кандидат - Доц. Д-р Славчо Томов Томов, дмн.

Напълно отговорно заявявам, че съм се съобразил напълно с приетия правилник на МУ-Плевен за изготвяне на Рецензия при избор на академични кадри.

Доц.Славчо Томов е роден в гр.Левски на 21.02.1962г. Завърши медицинско образование през 1989г .във Висш Медицински университет, гр.Плевен. От 1989г.работи като завеждащ селска Здравна служба, ординатор Бърза помощ и Спешна медицинска помощ гр.Плевен, както и ординатор в Онкогинекологична клиника , ВМИ-Плевен и СБАЛАГ „Света Марина“ - гр.Плевен . Придобива специалност по Акушерство и Гинекология през 1996г.и по Онкогинекология през 2001г. През 2003г.-„Доктор“ и през 2007г.е избран за „доцент“ към катедра „Сестрински и акушерски грижи“ - Факултет към МУ-Плевен и Декан на факултет „Здравни грижи“, МУ-Плевен през 2011г. През 2010г. придобива образователн-квалификационна степен „Магистър“ по специалност „Обществено здраве и Здравен мениджмънт“, а през 2012г. Придобива научната степен

"Доктор на науките". В момента е началник на операционен блок в Онкогинекологичен център - гр.Плевен от 2009г.

ЦЯЛОСТНА НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

1. Публикации в научни списания - 63 броя
2. Глави от книги и сборници – 26 броя
3. Съобщения от конгреси и конференции – 113 броя
4. Научни филми – 2 броя
5. Две дисертации"Доктор" и „Доктор на науките“

Прави впечатление, че доц.Томов в над 50 от научните публикации е самостоятелен и първи автор. От 204 представени научни материали не признавам 28 публикации, защото са свързани с дисертационни трудове(те са рецензиирани един път). Независимо от това те ще бъдат рецензиирани от мен, поради това, че имат определени професионални и доказани приноси. Остават 176 броя.

Изключително силно и положително впечатление прави активното и ползотворно участие на доц.Томов в национални, европейски и световни конференции и конгреси с презентации, доклади и водене на заседания.

Цялостната Научно-изследователска дейност на доц. Славчо Томов е мащабна, многостранна, актуална и научно професионално представена с много ценни и ползотворни приноси и научни и практически придобивки. Всичко това неминуемо води до участие на доц.Томов в чуждестранни научни списания. Неговият общ IF е 21455, а индивидуален IF- 2847. Цитиранията в България са 29, а в чужбина -32.

За да може рецензията на доц.Славчо Томов да бъде обективна, реална и коректно представена , много важно от страна на рецензента е да бъдат анализирани видовете

приноси, които неминуемо произлизат от научните публикации, проекти и дисертационни трудове на доц.Томов.

АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА ПРИНОСИТЕ

Като не пренебрегвам приносите на доц.Томов в неговите научни трудове в специализираните акушеро-гинекологични списания, сборници, монографии и др., бих предпочел да започна своят анализ на приносите в двата впечатляващи дисертационни труда.

Докторска дисертация за научната степен „Доктор” - Експресия на рецепторите за епидермален растежен фактор при епителни тумори на яйчника и връзката им с някои клинико-морфологични и прогностични показатели.

Научно-теоретични приноси

За първи път в България е извършен радиолиганден анализ на експресията на протеина Р170 в мембранныта фракция на тъкан на злокачествен и доброкачествен тумор, както и в нормални яйчници.

Научно-практически приноси

1. За първи път в България въз основа на изследване на EGFR са дефинирани групи, експресиращи рецептора, които са подходящи за нов вид таргетна терапия на епителни тумори.

2. Направено е проспективно клинико-епидемиологично проучване, включващо 142 пациентки, оперирани за 4 годишен период в Онкологична клиника на МУ Плевен.
3. Установени са основните фактори, влияещи върху преживяемостта, свободна от прогресия и общата преживяемост при злокачествен епителен тумор на яйчника.
4. Чрез прилагана на еднофакторен и многофакторен кокс регресионен анализ е направена количествена оценка на влиянието на определените фактори за възникването на прогресия и летален изход.

Докторска дисертация за научната степен „Доктор на науките“ „Клинично значение и място на лапароскопската хистеректомия в съвременната гинекологична хирургия“.

Научно-практически принос

1. Създаден е входен документ за изграждане на база днни (лапароскопска хистеректомия), включващ 29 показателя.
2. За първи път в България е описана и въведена в практиката модификация на лапароскопска хистеректомия.
3. Описани са „зоni из сигурност“ за поставяне на троакарите (за първи път), които са различни от представените в литературата до момента и осигуряват ефективно снижаване на усложненията в областта на предната коремна стена.
4. За първи път в България е приложен „Сингъл порт“ достъп за лапароскопски асистирана вагинална хистеректомия (кол. Горчев-Томов).
5. Анализирани са различните видове усложнения и връзката им с изследваните показатели, като е направена количествена оценка на факторите, влияещи върху възникването на усложнения.

6. Въведен е нов термин „минимално инвазивна хистеректомия”, който включва всички известни до момента минимално инвазивни достъпи (лапароскопски, роботизиран, сингъл порт).
7. За първи път в България е разработена програма за обучение по лапароскопска хистеректомия и лапароскопска гинекологична хирургия, която е одобрена от МОН и се прилага в практиката (кол. Горчев-Томов).
8. За първи път в България и на Балканския полуостров е въведена и приложена роботизираната система Da Vinci S (кол. Горчев-Томов).
9. За първи път в България и Източна Европа е извършен сравнителен анализ на три типа радикална хирургия – роботизирана, лапароскопска и отворена, като данните за общата преживяемост и преживяемостта, свободна от прогресия се публикуват за първи път в световната литература (кол. Горчев-Томов).

Приноси от публикации в български и чуждестранни научни списания

1. Роботизирана хирургия – За първи път в страната и източна Европа е извършен сравнителен анализ на три типа радикална хирургия-роботизирана, лапароскопска и отворена, като данните за общата преживяемост и преживяемостта, свободна от прогресия се публикуват за първи път в световната литература (кол. Горчев-Томов). (29, 35)
2. Гинекологична лапароскопия – За първи път у нас е описана техниката на лапароскопската обратима оклузия на маточните артерии с цел намаляване на кръвотечението при остранияване на миомни възли (37). За първи път в България е описана и въведена модификация на лапароскопска хистеректомия и е разработена програма за обучение по лапароскопска хистеректомия и лапароскопска гинекологична хирургия, която е одобрена от МОН и се прилага в практиката (кол. Горчев-Томов) (39,40).

3. Рак на женските полови органи – Разработена е техника на лапароскопска асистирана радикална вагинална хистеректомия за лечение на карцином на маточната шийка в IA2 и IB1 стадий (64). Извършена е първата в България лапароскопски асистирана радикална вагинална трахелектомия при пациентка с ранен стадий на карцином на маточната шийка, която желае да запази фертилитета си (32, 59). Научно-практически приноси има проучването на експресията на p16 и възможността за употребата му при разграничаването на нормален, реактивен и диспластичен ендоцервикален епител. Разликата в експресията в p16 позволяват да се различават бенигнените от инвазивните и *in situ* лезии на маточната шийка и прави този маркер допълнителен специфичен и обективен в диагностиката на ендоцервикалната патология за ежедневната рутинна практика (69).

Концепцията за сентинелните лимфни възли е едно от най-значимите постижения в клиничната онкология през последните 10 години. Проучването на приложимостта на оцветителната методика за детекция на сентинелните лимфни възли при пациенти с инвазивен карцином на маточната шийка, както и на факторите, оказващи влияние върху прилагането на метода е с научно-теоретично и научно-практическо значение (61).

Разработена е техника за реконструкция на вулвата с кожно-мускулни ламба след блок-резекция за вулварен карцином за първи път у нас и е представен собствен опит на авторите (32, 67)

4. Таргетна терапия – една от най-модерните съвременни концепции за лечението на злокачествените тумори е прицелната терапия. Приложението на хибридната молекула „доксорубицин, свързан с лутеинизиращ хормон, рилизинг хормон“ при авансирали злокачествени

тумори на яйчника или ендометриума се приема днес като едно от големите постижения в лечението на рака (33, 34).

5. Гинекология – Ретроспективният анализ на хистопатологичните находки при 161 жени на възраст между 19 – 73 години с неправилно маточно кръвотечение има определен научно-практически принос с оглед изясняване на причините и определяне на адекватно терапевтично поведение (72).
6. Хирургия на гърдата – За първи път у нас са извършени мамарна дуктодкопия и мамарна кистоскопия при пациентки с патологична секреция от мамилата и такива диагностицирани кистозни формации (научно-практически и научно-методични приноси) (49, 75, 76).
7. Акушерство – Ракът на маточната шийка е най-честото неопластично заболяване, което се съща по време на бременност. Разгледан е случай на бременност и инвазивен аденокарцином на маточната шийка, като е насочено вниманието на практикуващите акушер-гинеколози при вагинално квъротечение да се изключват акушерски усложнения, така и неопластични процеси (71).

Практически приносен характер имат и представените два казуса:

- Рядък случай на успешно завършила бременност и болест на Гоше (73)
- Рядко съчетание на бременност и периодична болест, лекувана с колхицин (74)

Приноси от публикации в глави от книги, монографии и сборници

1. Гинекологична лапароскопия – Важен научно-теоретичен, научно-практически и научно-методичен принос има разработената техника на тоталната лапароскопска радикална хистеректомия (LARH) за лечение на

ранен карцином – за първи път у нас. Представен е собствен опит на авторския колектив (Горчев, Томов) за период от 2 години, а в раздела „Лапароскопска лимфна дисекция при карцином на маточната шийка“ е описана детайлно техниката на лапароскопската тазова лимфна дисекция (81, 86).

2. Рак на женските полови органи

- Карцином на яйчника – Главите „Доброкачествени тумори на яйчника“ (в „Избрани глави от гинекологичната практика“) и „Лимфна дисекция при рак на яйчника“ (в „Лимфна дисекция при карцином на млечната жлеза, гастроинтестиналния и урогениталния тракт, белия дроб и при малигнения меланом“) имат сериозен научно-теоретичен и научно-практически принос за българската гинекологична научка. В първата глава са разгледани детайно въпросите, свързани с класификацията на доброкачествените овариални тумори (ДОТ), овариална туморогенеза, клиничната картина, редица диагностични и диференциално-диагностични проблеми, както и някои основни принципи в лечението им (78).

Във втората глава, анализиратки литературните данни и собствените резултати, авторите разглеждат основните пътища на разпространение, честотата на лимфните метастази, класификацията, индикациите и обема на лимфната дисекция при рака на яйчника (80).

Тазовата перитонектомия с ранната постоперативна интраперitoneална химиотерапия е нова терапевтична стратегия, която се очаква да спомогне за оптимизиране на лечението на авансирания овариален рак и постигане на по-добра преживяемост.

- Карцином на вулвата – Акцентите в главата „Лимфна дисекция при рак на вулвата“ от книгата „Лимфна дисекция при карцином на млечната жлеза, гастроинтестиналния и урогениталния тракт“ са в няколко аспекта. Специално място е отделено на оперативната техника при различните видове ингвино-феморална лимфна дисекция, като са представени историческото развитие на техниката, актуалното състояние днес и собствения опи на авторския колектив (Г. Горчев, С. Томов).

Научно-практическо значение имат разгледаните общи принципи на хирургичното лечение на карцинома на вулвата, касаещи не само регионалната лимфна дисекция, но и подходите към локалния тумор, разположен в зоната на вулвата (90, 98)

3. Гинекология – Физиологията на менструалния цикъл и неговите патологични промени в климатекриума са разгледани от дидактична и практическа гледна точка в главата „Физиопатология на менструалния цикъл и климактериум“ („Менопауза“) (83).
4. Хирургия на гърдата – Двумоментната папило-ареолосъхраняваща мастектомия е онкологично ефективна операция, позволяваща радикално отстраняване на паренхимата на жлезата. Тя дава възможност чрез предварително ендоскопска автономизация на папило-ареоларния комплекс да се подобрят козметичните резултати след субкутанна мастектомия и да се намали риска от некроза на папило-ареоларната зона. Разработен е авангарден оперативен метод (за пръв път у нас) (94).

Основни приносни акценти от резюмета, публикувани в сборници

Научно-теоретично значение имат публикациите, осветляващи някои аспекти от молекуларните механизми на канцерогенезата и биологията на

рака (102, 105, 115, 116, 118, 123, 127). Научно-методичен и практически принос имат публикациите, които представят различни нови и съвременни оперативни методи като роботизирана хирургия, лапароскопската хирургия и хирургични техники при карцинома на млечната жлеза (101, 103, 108, 109, 99, 114, 117, 104, 111, 112, 113).

С научно-практически принос са публикациите, които представят опита на авторите в лечението на различните видове злокачествени тумори на женските полови органи (106, 107, 110, 119, 120, 121, 122, 124, 125, 126, 129, 130, 131, 132, 133).

УЧЕБНО-ПРЕПОДАВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ, СПЕЦИАЛИЗАЦИИ, ЧЛЕНСТВО В НАУЧНИ ОРГАНИЗАЦИИ

Доц. Томов е дългогодишен и наложил се преподавател по Акушерство и Гинекология в МУ гр. Плевен с учебна натовареност 557.5 ч.за 2 години и половина. Той е Декан на факултета „Здравни грижи“-МУ Плевен. Участва в студентски изпитни комисии за специалност по акушерство и гинекология, онкология, както и е редовен лектор на предконгресен курс по лапароскопска техника и курс за обучение по ендоскопска хирургия.

Доц. Славчо Томов има множество специализации и курсове в България и чужбина (Франция и Германия) във връзка с тазовата хирургия, роботизираната хирургия и лапароскопия в гинекологията.

Доц. Томов членува в 5 научни организации в България и 6 – в чужбина.

ПРОЕКТИ И НАГРАДИ

Впечатляващи са участието на доц. Томов и реализирането на множество проекти в България и чужбина. Интересен е проекта, финансиран от фондация „Драйфус”, който е зашен и реализиран, и проектите, спонсорирани от Европейския съюз.

Доц. Томов има няколко престижни награди – 2007 година е избран за „Лекар на годината”, както и три чуждестранни номинации за награди, и две – у нас.

ЛЕЧЕБНА И ОРГАНИЗАЦИОННА ДЕЙНОСТ

Доц. Томов определено се е развел в няколко направления – по-специално в онкогинекологията:

- Оперативно лечение на злокачествени и доброкачествени тумори на женските полови органи
- Рак на яичника – экспресия на рецептори за епидермален растежен фактор
- Лапароскопска хирургия на гинекологични заболявания
- Работизирана гинекологична хирургия
- Рак на вулвата – реконструктивна хирургия

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Напълно съм убеден, че след моята щателна и коректна рецензия заявявам отговорно и професионално, доц. Славчо Томов отговаря на всички изсквания за заемане на академична степен „Професор” към МУ-Плевен.

Проф. д-р Стоимен Иванов, д.м.н.

3.10.2012

София

